

Miljökravsmodul: Drivmedel (Propellant) - Anskaffning

Information till kravställaren

Kraven i denna miljökravsmodul kan ställas på drivmedel vid upphandling av tekniska system som kommer att nyttja drivmedel. Försvarens drivmedel definieras som bränslen, smörjmedel, smörjfetter, hydrauloljor, bromsvätskor, kylvätskor.

För stöd i upphandling kontakta hallbarhet@fmv.se och skriv "Drivmedel" i rubriken.

I denna miljökravsmodul definieras vilken typ av krav som avses i vänster kolumn. "L" markerar ett lagkrav inom området. "M" markerar ett miljökrav (innebär högre krav än lagstiftningen).

I kravformuleringen anges ibland en kommentar (i rött) till kravställaren, som stöd för tillämpning av kravet. Den röda texten ska tas bort innan kravet används i upphandlingsdokumenten.

Krav mot grå bakgrund är sådana som omfattas av kraven i "Försvarssektorns Kriteriedokument – kemiska ämnen, kemiska produkter och varor". Övriga krav täcks inte av Kriteriedokumentet alternativt är mer långtgående än kraven i Kriteriedokumentet.

De miljökrav (M) som ställs i modulen är av stor vikt att ta med i upphandlingen, för att FMV ska kunna uppfylla åtagande mot Försvarens makt och ge underlag för substitution/utfasning av farliga kemiska produkter. Delkrav under rubriken "Krav på anbudsgivare utanför EU" ska, trots att dessa inte är lagkrav, **alltid** ställas vid anskaffning av kemiska produkter. Om kraven inte ställs kan FMV få rollen som "importör till EU" enligt kemikalielagstiftningen, vilket är förenligt med stora kostnader och administrativt arbete för myndigheten.

Kravställaren kan ange modulens krav i den tekniska specifikationen (TS) / kravspecifikationen eller i verksamhetsåtagandespecifikationen (VÅS/SoW) / avtalsutkast. Kravställaren måste själv göra bedömningen om var ett krav lämpligen ska placeras samt om det är relevant att ställa alla eller vissa av kraven utifrån upphandlingens art. Miljökravsmodulen ska endast ses som ett stöd i arbetet.

Obs! Direkt efter miljökravsmodulen följer viktig information om miljöpåverkan, relevanta lagar, miljökrav inom området. Läs denna information innan du använder kraven i modulen.

Krav- typ	Miljökrav		Text till svarsbilaga
	1	<u>Produktkatalog Försvarsmaktens Drivmedel</u>	
M	1.1 Svenska	<p>a. Anbudsgivaren ska använda de föreslagna kemiska produkter som finns i "Produktkatalog Försvarsmaktens Drivmedel" (M7789-000183 CD PRKAT DRIVMEDEL). I kapitel [X] anges bränslen och smörjmedel som ska användas. (https://www.fmv.se/globalassets/drivmedel/index.html).</p> <p>b. Om andra kemiska produkter än i kapitel [X] föreslås ska detta anges i anbudet.</p> <p>c. Säkerhetsdatablad och tekniska datablad/ kravspecifikation (svensk/militär standard) ska på anmodan skickas in elektroniskt för de kemiska produkter i produktkategorierna [ange produkt, t. ex motorolja XX] om de inte återfinns i "Produktkatalog Försvarsmaktens Drivmedel".</p> <p>Säkerhetsdatabladen ska vara utformade enligt Förordning (EG) nr 1907/2006 (Reach) och klassificeringen ska vara enligt förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP).</p> <p><i>Anm. Kemiska produkter som inte återfinns i Produktkatalog Försvarsmaktens Drivmedel omfattas inte av undantaget som återfinns i "Försvarssektorns Kriteriedokument – kemiska ämnen, kemiska produkter och varor".</i></p>	<p>Uppfylls detta skall-krav? Ja/Nej</p> <p><i>Styrkande av detta krav: Anbudsgivaren ska förteckna samtliga kemiska produkter (ämnen och blandningar) som ingår i offererad materiel.</i></p> <p><i>Förteckningen ska inkludera handelsnamn på produkten, om ingående ämnen finns på ECHA:s kandidatförteckning, information om produkten finns i Produktkatalogen och information om den kräver säkerhetsdatablad enligt gällande lagrum.</i></p>

	English	<p>a. The tenderer shall use the suggested chemical in “Product catalogue: Fuels, lubricant and associated products” for the Swedish Armed Forces (M7789-000193 CD PRKAT DRIVMEDEL) chapter [X] describes the fuel and and lubricants to be used. https://www.fmv.se/globalassets/drivmedel/index.html</p> <p>b. If other chemicals (substances and mixtures) than in the above chapter [X] are suggested, this shall be declared in the tender.</p> <p>c. Safety data sheets and technical data sheets/ requirements (civilian/military standards) for chemicals (substances and mixtures) in the product categories [ange produkt, t. ex. Motor oil XX] shall, upon request, be submitted, if they are not listed in “Product catalogue: Fuels, lubricant and associated products”. The safety data sheets shall comply with Regulation (EC) no 1907/2006 (Reach) and the classification shall comply with Regulation (EC) no 1272/2008 (CLP).</p> <p><i>Note: Chemicals (substances and mixtures) that do not appear in “Product catalogue: Fuels, lubricant and associated products” shall comply with “The defence sector's criteria document - chemical substances, chemical products and articles”.</i></p>	<p>Is shall- requirement fulfilled? Y/N.</p> <p><i>Verification: The tenderer shall list all chemicals (substances and mixtures) contained in offered materiel.</i></p> <p><i>The list shall contain the chemical's trade name, information whether any of its substances is listed on ECHA's candidate list, if the chemical is listed in “Product catalogue: Fuels, lubricant and associated products” or require safety data sheets under applicable law.</i></p>
	Hjälp text	<p><i>Till kravställare (röd text tas bort): [X] i kravet motsvarar följande kapitel: Kapitel 18 för luftfarkoster / aviation system, Kapitel 19 för sjöfarkoster / navy system, Kapitel 20 för markmateriel / army system</i></p>	
2		<p><u>Information avseende ämnen på Kandidatförteckningen eller bilaga XIV till Reach</u></p>	

M/L	2.1 Svenska	<p>Ämnen/föreningar som återfinns på Kandidatförteckningen och ingår i offererade kemiska produkter (ämnen och blandningar) ska redovisas i särskild förteckning.</p> <p>Förteckningen ska innehålla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Handelsnamnet på den kemiska produkt som innehåller ämnet. - Kemiskt namn inkl. CAS-nr eller motsvarande. - Halt (volymprocent) av ämnet i produkten. - Information om anbudsgivaren planerar att substituera ämnet som är upptaget på ECHA:s Kandidatförteckning - Information om hur anbudsgivaren kommer att säkerställa försörjningstrygghet för FMV av den aktuella kemiska produkten under hela avtalsperioden. <p>Länk till kandidatförteckningen: https://echa.europa.eu/candidate-list-table</p>	<p>Uppfylls detta skall-krav? Ja/Nej</p> <p><i>Styrkande av krav: Förteckning enligt krav alternativt att den kemiska produkten inte innehåller ämnen upptagna på kandidatförteckningen.</i></p>
	English	<p>Substances/compounds found on the Candidate list and as ingredients in offered chemicals (substances and mixtures) shall be declared in a separate declaration.</p> <p>The declaration shall include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - The trade name of the chemical containing the substance - Chemical name including CAS-no or equivalent - Concentration (w/w %) of the substance in the product - Information about whether the tenderer plans to replace the substance included on ECHAs Candidate List - Information regarding how the tendered will ensure Security of Supply to FMV of the chemical in question throughout the contractual period. <p>Link to the Candidate List: https://echa.europa.eu/candidate-list-table</p>	<p>Is shall- requirement fulfilled? Y/N</p> <p><i>Verification of fulfillment: Declaration as required or declaration that the chemical does not contain substances listed on the Candidate list.</i></p>

M/L	2.2 Svenska	<p>Ämnen/föreningar som är upptagna på i bilaga XIV i Förordning (EG) nr 1907/2006 (Reach) och ingår i offererade kemiska produkter (ämnen och blandningar) ska redovisas i särskild förteckning.</p> <p>Förteckningen ska innehålla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Handelsnamnet på den kemiska produkt som innehåller ämnet. - Kemiskt namn inkl. CAS-nr eller motsvarande - Halt (volymprocent) av ämnet i produkten - Information om hur anbudsgivaren hanterar lagkravet angående tillstånd (EG nr 1907/2006). - Information om eventuellt tillståndsnummer. - Information om anbudsgivaren planerar att substituera ämnet som är upptaget på bilaga XIV. - Information om hur anbudsgivaren kommer att säkerställa försörjningstrygghet för FMV av den aktuella kemiska produkten under hela avtalsperioden. <p>Länk till tillståndsförteckningen: https://echa.europa.eu/sv/authorisation-list</p>	<p>Uppfylls detta skall-krav? Ja/Nej</p> <p><i>Styrkande av krav:</i> Förteckning enligt krav alternativt att den kemiska produkten inte innehåller ämnen upptagna på kandidatförteckningen.</p>
-----	----------------	---	--

	English	<p>Substances/compounds in Annex XIV in Regulation (EC) no 1907/2006 (Reach) with amendments that are included in offered chemicals (substances and mixtures) shall be declared in a separate declaration.</p> <p>The declaration shall include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - The trade name of the chemical containing the substance - Chemical name including CAS-no or equivalent - Concentration (w/w %) of the substance in the product - Information on how the tenderer fulfils /plans to fulfil requirements by law regarding authorisation (EC no 1907/2006) - Information regarding (if any) the authorisation number - Information about whether the tenderer plans to replace the substance included on Annex XIV, EC no 1907/2006. - Information regarding how the tendered will ensure Security of Supply to FMV of the chemical in question throughout the contractual period. <p>Link to the authorisation list: https://echa.europa.eu/authorisation-list</p>	<p>Is shall- requirement fulfilled? Y/N</p> <p><i>Verification of fulfillment:</i> Declaration as required or declaration that the chemical does not contain substances listed in Annex XIV.</p>
		Krav i VÅ-spec/SoW alternativt utkast till kontrakt/avtal	Text till svarsbilaga
3		<u>Krav på leverantörer utanför EU</u>	

M	3.1 Svenska	<p>a. Leverantören av kemiska produkter (ämnen och blandningar) utanför EU ska uppfylla kraven för importörer enligt Förordning (EG) nr 1907/2006 (Reach).</p> <p>b. Leverantören av kemiska produkter (ämnen och blandningar) utanför EU ska försäkra sig om att FMV:s användning ingår som en identifierad användning i ett eventuellt registreringsunderlag enligt Förordning (EG) nr 1907/2006 (Reach).</p> <p>c. Leverantören av kemiska produkter (ämnen och blandningar) utanför EU ska stå för kostnaden ifråga om åtgärder vid import av kemiska produkter från länder utanför EU enligt Förordning (EG) nr 1907/2006 (Reach).</p> <p>d. Leverantören av kemiska produkter (ämnen och blandningar) utanför EU ska uppfylla kraven för importörer enligt Förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP). Ett ämne ska anmälas till europeiska kemikaliemyndigheten (ECHA:s) klassificerings- och märkningsregister om ämnet placeras på marknaden inom EU och</p> <ul style="list-style-type: none"> i) Är registreringspliktigt enligt Reachförordningen, eller ii) Är en kemisk produkt (ämne) som är klassificerad som farlig enligt CLP, eller iii) Är klassificerad som farlig samt ingår i en blandning i en koncentration som leder till att blandningen klassificeras som farlig enligt CLP. 	
---	----------------	---	--

	English	<p>a. The supplier of chemicals (substances and mixtures) outside of the EU shall meet the requirements on an importer in accordance with Regulation (EC) no 1907/2006 (Reach).</p> <p>b. The supplier of chemicals (substances and mixtures) outside of the EU shall ensure that FMV's use of the chemical(s) is an identified use in a (if any) dossier according to Regulation (EC) no 1907/2006 (Reach).</p> <p>c. The supplier of chemicals (substances and mixtures) outside of the EU shall bear the costs of measures with regard to the import of chemicals (substances and mixtures) from countries outside of the EU in accordance with Regulation (EC) no 1907/2006 (Reach).</p> <p>d. The supplier of chemicals (substances and mixtures) outside of the EU shall meet the requirements of an importer in accordance with Regulation (EC) no 1272/2008 (CLP). A substance shall be notified to the European Chemicals Agency's (ECHA) classification- and labelling inventory if the substance is placed on the EU market and</p> <ul style="list-style-type: none"> i) Is required to be registered under the REACH regulation, or ii) Is a chemical (substance) classified as hazardous by CLP, or iii) Is classified as hazardous and a constituent of a mixture in such a concentration that it is classified as hazardous by CLP. <p><i>Information to the tenderer: The requirement applies to tenderers outside of the EU. The requirement applies to tenderers inside of the EU by law.</i></p>	
	Hjälp text	<p><i>Till kravställare (röd text tas bort när kravet används): Detta krav ska alltid ställas vid anskaffning av kemiska produkter där det finns en möjlighet att en anbudsgivare är placerad utanför EU. Om kraven inte ställs kan FMV få rollen som "importör till EU" enligt kemikalielagstiftningen, vilket är förenligt med stora kostnader och administrativt arbete för myndigheten.</i></p>	
4		<u>Märkning av kemiska produkter</u>	
L	4.1 Svenska	<p>Märkningen ska följa gällande regelverk inom EU för klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, EG nr 1272/2008 (CLP). Märkningen ska vara på svenska.</p> <p>Undantag: Om produkten inte är satt på den svenska marknaden ska märkningen vara på engelska.</p>	

	English	The labelling shall comply with applicable regulations within the EU for classification, labelling and packaging of substances and mixtures, EC no 1272/2008 (CLP). The labelling shall be in Swedish. Exemption: If the product is not placed on the Swedish market the labelling shall be in English	
	5	<u>Produktanmälan</u>	
L	5.1 Svenska	Om en kemisk produkt enligt svensk lagstiftning ska anmälas till Kemikalieinspektionens Produktregister, ska leverantören underrätta FMV om produktens A-nummer när produkten har registrerats hos Produktregistret https://www.kemi.se/hitta-direkt/produktregistret	
	English	If a chemical by Swedish law shall be notified to the Swedish Chemicals Agency's Products Register, the supplier shall inform FMV of the product's A-number once it has been registered (https://www.kemi.se/en/directly-to/products-register).	
	Hjälpstext	<i>Till kravställare (röd text tas bort när kravet används): I svarsbilagan så ska information lämnas om produkthanmälan inte behövs, att den är gjord (produktens A-nummer bifogas) eller att den kommer att göras inom den tid som anges i Kemikalieinspektionens föreskrifter 2008:2</i>	
M	5.2 Svenska	Leverantören ska tillhandahålla FMV/Försvarsmakten om kemiska produkter innehåller nanomaterial. Informationen ska även innehålla de uppgifter som krävs enligt KIFS 2017:7, 17§. Undantag från att delge uppgifter enligt KIFS 2017:7, 17§: Om leverantören inte har tillgång till, och inte kan erhålla, någon eller några av de uppgifter som krävs enligt KIFS 2017:7 (17§), ska en motivering tillhandahållas varje saknad uppgift.	

	English	The Supplier shall submit information if chemicals contain nanomaterial to FMV/Swedish Armed Forces. The information shall include the data required by KIFS 2017:7, 17§. Exemption to submit data according to KIFS 2017:7, 17§: If the Supplier do not have access, and cannot acquire, data points required by KIFS 2017:7, (17§), an explanatory statement shall be submitted for each missing data point.	
	Hjälptext	<i>Till kravställare (röd text tas bort): Detta krav är för kemiska produkter och är anpassat för att FMV/Försvarmakten ska kunna genomföra den lagstadgade registreringen till Kemikalieinspektionens produktregister</i>	.
M	5.3 Svenska	Leverantören ska informera FMV/FM om den kemiska produkten innehåller högfluorerade ämnen (PFAS) och namnet inkl. CAS-nr för ämnet.	
	English	The supplier shall inform FMV / FM if the chemical contains highly fluorinated substances (PFAS) and the name incl. CAS-no for the relevant substance.	
	Hjälptext	<i>Till kravställaren (ta bort röd text i anbudsförfrågan): Denna information krävs för vid registrering till Kemikalieinspektionens produktregister vid införsel av kemiska produktregister. Kontakta hallbarhet@fmv.se för stöd.</i>	.

Information om miljökrav:

Denna modul avser främst avtal för system (fordon och fartyg) som använder diesel- och bensinbaserade drivmedel som tankas på Försvarmaktens tankstationer. För drivmedel som ska användas till civila fordon ska avrop ske på Kammarkollegiets drivmedelsavtal. Drivmedelsprodukterna anskaffas av Försvarmakten och de produkter som anskaffas finns sammanställd i "Produktkatalog Drivmedel" som kommer ut ca 1 ggr/år. I kapitel 18-20 anges de produkter som är mest frekvent använda för respektive flyg/sjö och marksystem. Genom att hänvisa till att anbudsgivare/leverantör ska i första hand använda de drivmedelsprodukter som finns i katalogen minimeras Försvarmaktens produktsortiment, lagerhållning och försörjning. Utveckling av produktsortimentet görs centralt av FMV produktledare drivmedel i samverkan med FM. FM HRC KOMM gör upphandlingen av de drivmedelsprodukter som finns i produktkatalogen drivmedel och kravställningen beskrivs inte i denna modul. I de fall anbudsgivaren / leverantören föreslår andra produkter behöver produkterna granskas av produktledare drivmedel samt granskas och godkännas enligt försvarsektorn kriteriedokument.

Det är viktigt att notera att drivmedel ingår i kategorin kemiska produkter och omfattas således av de lagkrav som berör kemiska produkter.

Relevanta lagar:

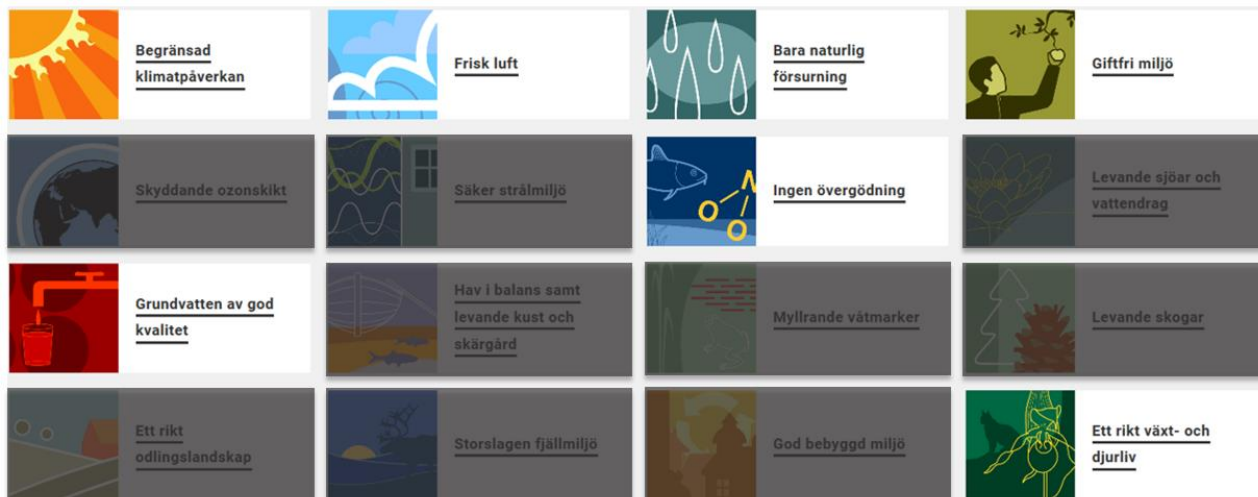
- Förordning EG (nr) 1272/2008 (CLP) reglerar klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar.
- Förordning EG (nr) 1907/2006 (Reach) reglerar registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier.
- Drivmedelslagen, SFS (2011: 319) reglerar bland annat gränsvärden för olika tillsatser i drivmedel, per miljöklass.
- EU-kommissionen har tagit fram en rekommenderad definition av nanomaterial (2011/696/EU).

För intern styrning inom kemiområdet, se TjF Kemi - kemiska produkter och kemiska ämnen i varor.

Andra relevanta miljökravsmoduler:

- Se kemiska produkter
- Se drift- och underhållskemikalier
- Se fordon och transporttjänster
- Se arbetsmaskiner

Berörda nationella miljö kvalitetsmål

Berörda globala hållbarhetsmål

